

להתמודד עם אבדן
ופרדה ואהב מנח

אמונה

האמונה בנצחיות הנשמה
נותנת כוח

בס"ד

מפתח הלב מתוך אמונה לפרשת "זיי שרה"

מות שרה אימנו

"ותמת שרה בקרית ארבע הוא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספד לשרה ולביתה".

הידעת?

"כל ימים שהייתה שרה קיימת היה ענן קשור על פתח אוהלה. כיוון שמתה פסק אותו ענן. כל ימים שהייתה שרה קיימת היו דלתות פתוחות לרווחה, וכיוון שמתה שרה פסקה אותה הרווחה. כל ימים שהייתה שרה קיימת הייתה ברכה משולחת בעיסה וכיוון שמתה שרה פסקה אותה הברכה. כל ימים שהייתה שרה קיימת היה נר דולק מלילי שבת ועד לילי שבת וכיוון שמתה פסק אותו הנר" (בראשית רבא)

מצוות הספד נלמדה מאברהם אבינו, המספיד הראשון:

- מצווה גדולה להספיד את המת כראוי, וכמו שנאמר (בראשית כ"ג, ב') "ויבא אברהם לספד לשרה ולביתה".
- עניין ההספד הוא להרים את הקול ולעורר את הציבור לבכי.
- ההתעוררות לבכות על אדם כשר שנפטר מעוררת את הציבור לתשובה וגם מועילה להרבות את זכויות הנפטר, שעל ידי הספדו התעוררו לתשובה.
- כיוון שקשה לדייק באמירת השבחים, מוטב להוסיף בשבחים מאשר לגרוע, אבל אסור להגזים בשבחו של הנפטר בדברים שאין בו. (לקוח מתוך פניני הלכה הרב אליעזר מלמד)

1. הסבירו: מה כוללת המצווה?

2. לשם מה מספידים את הנפטר?

3. למה צריך לשים לב בשעה שמספידים? מדוע?

השלימו:

הספד המת נועד לעורר את הציבור _____ על הנפטר, לעשות חשבון נפש ולחזור ב_____, ובכך מתרבים _____. אולם צריך לחשוב היטב שכל מה שאומרים על המת בהספד הוא _____ ולא לומר שבחים שאין בו. (תרמילון: אמת / זכויות / לבכות / תשובה)

בכי על המת

בניגוד להספד שצריך להיאמר מתוך מחשבה, הבכי הוא התפרצות רגשית שמבטאת את הכאב הגדול על האבדה. במובן זה הבכי קודם להספד. מיד עם היוודע השמועה הרעה, עוד טרם הספיק האדם לעכל את האסון שנחת עליו, כבר הרגש מתפרץ והוא מביע בבכי את כאבו. רק לאחר שמתאוששים מתחיל השכל להעריך את מעלותיו וזכויותיו של הנפטר, ואת הערכה הזו מביעים בהספד הנאמר לפני הציבור. והנה בקבורתה של שרה אין אברהם נוהג כך, אלא מקדים את ההספד לבכי ככתוב: "ויבא אברהם לספד לשרה ולביתה", מדוע אברהם נהג כך?

להתמודד עם אבדן
ופרדה ואהב מנח

אמונה

האמונה בנצחיות הנשמה
נותנת כוח

תשובה לכך תמצאו במקור הבא:

ועד שבא אברהם כבר נתקבצו אנשי העיר סביבות אוהלה, וכשהגיע אברהם הוכרח תיכף ומייד לסופדה משום כבוד הרבים (הנצי"ב).

השלימו : אברהם הקדים את המספד לבכי כי:

איזו תכונה ניתן ללמוד מאברהם אבינו בעקבות מעשיו אלו? היעזרו בקטע הבא:

אברהם אבינו, מיום שעמד על דעתו ולאורך כל מסלול חייו, הקדים את צרכי הכלל על ענייניו הפרטיים. כך היה כשהיה מוכן להיזרק לכבשן האש, לאבד את חייו ולא לבגוד באמונתו. וכך אחר כך כשהיה חולה, לא דאג לרפואתו אלא ישב כחום היום בפתח אוהלו וממתין לאורחים שיוכל להכניסם לביתו.

לא רק אברהם, אלא גם שרה העדיפה את טובת הכלל על טובתה האישית. כך רואים אותה במפעל המשותף שלה עם אברהם לקרב רחוקים לאביהם שבשמים. כשאברהם רואה שהתאספו אנשים רבים סביב אוהלה של שרה הוא מבין שתחילה עליו למלא את שליחותו וללמד את בני המקום מה גדולה האבדה לציבור כולו שצדקת גדולה הלכה לעולמה.

מאברהם אבינו נלמד

ל

להתמודד עם אכזר
ופרדה ואהב לנח

אמונה

האמונה בנצחיות הנשמה
נותנת כוח

כיצד היו עמי כנען נוהגים כשנפטר אדם?

נלמד זאת מתוך ציווי התורה בפרשת קדושים:

וְשָׂרֵט לְנֶפֶשׁ לֹא תִתְּנוּ בְּבָשָׂרְכֶם

רש"י: ושרט לנפש: כן דרכן של אמוריים להיות משרטין בשרם כשמת להם מת:

מדוע נהגו כך?

בני כנען סברו שכשאדם מת לא נשאר ממנו דבר. הם לא הצליחו להתגבר על צערם שרטו והכו את עצמם.

בפעם הראשונה בחייהם למדים בני חת מאברהם אבינו כיצד מתמודדים עם המוות: כואבים בוכים ומספידים ומאמינים ש:

"מה שמת הוא הגוף ואילו הנפש היא קיימת נצחית" (רבנו בחיי)

האדם מורכב משני חלקים, גוף ונשמה.

בעת המיתה עוזבת הנשמה את הגוף ועוברת לעולמות עליונים.

המוות אינו הסוף אלא התחלה של עולם אחר.

אנו הבנים של ה' מאמינים שהחיים כאן בעולם הם מסע שבו נדרש מאיתנו להיות טובים,

לשמוע בקול ה' ולהשפיע בעולם, וכשתפקידנו כאן מסתיים נשמתנו חוזרת לבורא.

התורה מצווה עלינו לבכות, להספיד ולהתאבל על אדם שנפטר, אך גם להמשיך קדימה

מתוך אמונה בדרכי ההשגחה ובהנהגת ה' את העולם ואת ברואיו.

פרשתנו מסתיימת במות אברהם אבינו: "וַיָּגָע וַיָּמָת אַבְרָהָם בְּשִׁיבָה טוֹבָה זָקֵן וְשָׁבַע

וַיֹּאסֹף אֶל עַמּוּ". אולם המורשת הרוחנית העצומה

שהעביר לנו והזכויות הגדולות שנתן לנו חיים וקיימים לנצח.

האמונה בתחיית המתים

בכל יום אתם אומרים בתפילת שמונה עשרה:

"...מחייה מתים ברחמים רבים... מלך ממית ומחיה..."

ובי"ג עיקרים:

אני מאמין באמונה שלמה. שתיהיה תחיית המתים בעת שיעלה רצון מאת הבורא יתברך שמו ויתעלה זכרו לעד ולנצח נצחים:

לַהֲתַמּוּדָד עִם אֲבִדָן
וּפְרָדָה וְאַהֲבָה וְחַיִּים

אמונה

הַאֲמוּנָה בְּנִצְחִיּוֹת הַנֶּשֶׁמָה
נֹתֶנֶת כּוֹחַ

דבר תורה לשבת פרשת "חיי שרה":

בתחילת הפרשה נפרדים אנו משרה אימנו.

אברהם אבינו סופד לשרה כפי שכתוב: "וַיָּבֹא אֲבְרָהָם לְסֹפֵד לְשָׂרָה וְלִבְכָתָהּ". ממנו למדים על מצוות הספד המת. מטרת ההספד לעורר את הציבור לבכי על האבדה, ללמד זכויות על הנפטר ובכך לעורר את הקהל לתשובה.

ההספד נאמר מתוך מחשבה וצריך להיות אמיתי, לעומת הבכי שנובע מהתפרצות רגשית שבאה מתוך הכאב. לכן באופן טבעי הבכי קודם להספד. מדוע אם כן הפך אברהם את סדר הדברים? מסביר הנצי"ב שבשעה שבא אברהם התקבצו סביב אוהלה של שרה קהל גדול. אברהם ביקש לכבד את הציבור ולנצל את ההזדמנות להספיד את שרה ברבים. מיום שעמד על דעתו ולאורך כל מסלול חייו, הקדימו אברהם אבינו ושרה אמנו את צרכי הכלל על ענייניהם הפרטיים, והיו מקרבים רחוקים לאביהם שבשמים. כשאברהם רואה שהתאספו אנשים רבים סביב אוהלה של שרה הוא מבין שתחילה עליו למלא את שליחותו וללמד את בני המקום מה גדולה האבדה לציבור כולו שצדקת גדולה הלכה לעולמה. בניגוד לדרכו של אברהם היו עמי כנען שורטים את בשרם ומתגודדים בשעה שמת להם אדם. אברהם מלמד את האנושות שמי שמת הוא הגוף ואילו הנפש נצחית. בסוף הפרשה נפטר אברהם אבינו אולם המורשת הרוחנית העצומה שהעביר לנו והזכויות הגדולות שקבלנו ממנו חיים וקיימים לנצח.